

VOKIETIJOS L. B. VALDYBOS

INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland, e.V.

684 Lampertheim - Hüttenfeld

Romuva

Telefon (06256) 322

Bankkonto Nr. 01 / 17978 Deutsche Bank Weinheim / Bergstr.

Nr. 9/10 (358/359) 1977 lapkričio 10

Šis leidinys leidžiamas
rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis, maži-
niai prašoma nurodyti šaltinį.

R I N K I M A I

Praėjus trejiems metams, vėl esame kviečiami rinkti naują Vokietijos LB Tarybą. Ir gal vėl mums atrodo, kad tai nieko ypatingo. Gal kai kurie balsavimo lapeliai ir ši kartą pasiliks stalčiuje ir po kiek laiko pasidarys nevertingu popieriumi. O jeigu balsuojame, tai gal mus rinkimų rezultatas nelabai ir domina, nes į mūsų kasdieninį gyvenimą neįneš jokių pasikeitimų - darbo dėl to neprarasim, duona nepabrangs ir niekas taip pat neatpigs. Mūsų ūkinio gyvenimo rinkimai neliečia.

Dažnai mes nesigiliname arba neturim progos sužinoti apie kiekvieno kandidato asmenį, jo tikslus, praeitį, nuopelnus ir pasiaukojimą dirbti lietuvybei, bet, pamatę pažįstamą pavardę, dedam balsą už ją. Praeities įvykiai Vasario 16 gimnazijoje turėtų būti visiems prabudimo ženklas ir pamoka.

Sąrašuose, išsiuntiniuose prieš keletą savaitių, randame daug naujų pavardžių, tarp jų nemažai jaunimo, kandidatuojančio į Tarybą. Ar nebūtų laikas pralaužti seną kevalą ir išrinkti Tarybą, kuri atneštų gyvybės į mūsų Bendruomenės gyvenimą ir atstatytų pasitikėjimą Vasario 16 gimnazija, į kurią daugumas Amerikos ir Kanados lietuvių kreipia dėmesį?

Jeigu mūsų mintys grįžta prie paskutiniųjų rinkimų, tai mums turėtų būti sunku širdies gilumoje. Ir tikrai klausiame save, ar bevarta balsuoti, nes praeituose rinkimuose iš 19-kos kandidatų tereikėjo išrinkti 15. Kaip lengva balsuoti ar nebalsuoti, jei ir be to išrinkta didžioji dalis kandidatų.

Kodėl taip įvyko? Ar mums atrodė mūsų Bendruomenė nebeįdomi, ar nebeturime jai laiko, ar nebematome jos reikšmės? Ar gal joje nebėra gyvybės dvasios, kuri mus rištų ir kurios kiekviena bendruomenė turi turėti, jei nori gyventi?

Atrodo, kad dar kartą mums suteikiama galimybė duoti savo Bendruomenei naujų jėgų pradėti vėl stipriau kvėpuoti ir vėl mus visus stipriau jungti. Kandidatų į Tarybą ši kartą trečdaliu daugiau. Tai reiškia, kad nebeužtenka kandidatams savo pačių balsų, kad patektų į Tarybą. Tai reiškia taip pat, kad išrinktieji bus tikrai Bendruomenės narių atstovai Taryboje. Ar mes neturėtume susimąstyti - gal tai naujos jėgos, duotos tam, kad mus visus sujungtų? Visus - tai reiškia atverti duris savo jaunimui, užtekti vietos inteligentui ir darbininkui bei skirtingų nuomonių ir pažiūrų tautiečiams.

Be to, mes turime pareigą savo Bendruomenę stiprinti ir prižiūrėti, nes tik mes galime atstovauti savo broliams ir seserims tėvynėje, kurie tik mūsų lūpomis gali kalbėti tai, kas tėvynėje jiems draudžiama. Nepamirškime ir Vasario 16 gimnazijos. Šio vardo verta mūsų mokykla stiprės arba žus su mūsų Bendruomene.

Pagaliau IV Pasaulio Lietuvių jaunimo kongresas 1979 ir jo pasisekimas bus svarbus įvykis mūsų Bendruomenei ir čia gyvenančiam jaunimui. Ir dar daugelis kitų svarbių dalykų yra verti mūsų dėmesio.

Todėl prašome visus narius dalyvauti rinkimuose ir aktyviai įsijungti į lietuvių bendruomeninį gyvenimą, nes nuo mūsų visų priklausys, kiek ilgai mes išlaikysime Bendruomenę ne tik čia Vokietijoje, bet ir su visais lietuviais pasaulyje.

Vokietijos LB Valdyba

BENDRUOMENĖS DARBUOTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Š.m. spalio 22-23 savaitgalis sutraukė į Romuvą daug tautiečių. Tuo pačiu metu vyko net trys susirinkimai: Vokietijos LB darbuotojų, Vasario 16 gimnazijos mokinių tėvų ir IV PLJ Kongresui ruošti komiteto. Tuo sutaupyta laiko ir kelionės išlaidų, bet nukentėjo posėdžių gausumas. Kai kuriems asmenims sunku buvo apsispręsti, į kuri susirinkimą eiti.

Bendruomenės darbuotojai pradėjo rinktis spalio 21 popiet. Pirmieji pasirodė patys tolimiausi: M.Berentienė ir E.Banevičienė iš Pinnebergo, Vl.Žaliukas iš Osnabrūcko, A.Kairys ir E.Preuss'ienė iš Salzgitterio ir kt. Daugumą darbuotojų ir tėvų bei jaunuolių priglaudė bendrabučiai, vienas kitas pernakvojo kaimo viešbutėlyje. Visus sočiai ir skaniai valgydino gimnazijos virtuvė. Čia savo kulinarinį meną turėjo progos parodyti neseniai iš Lietuvos atvykusi ir tik tą savaitę pradėjusi dirbti vyrėja Gūntzel, su talkininkėmis pagamindama šimtus didžkukulių iškilmingai šeštadienio vakarienei.

Posėdžius Bendruomenės darbuotojų suvažiavimo pradėjo Vokietijos LB Valdybos pirmininkas J.Sabas spalio 22-tą 9,20 val. Kiekvienas dalyvis prisistatė, papasakodamas, kokiu titulu dalyvauja.

Suvažiavimo pirmininku išrinktas kun. Br. L i u b i n a s , sekretorium - stud.M. Š i u š e l i s . Priimta kartu su kvietimais į suvažiavimą išsiuntinėta darbotvarkė.

Vokietijos LB Valdybos vardu pranešimą padarė jos p i r m i n i n k a s J. S a b a s . Jis atkreipė dėmesį į tai, kad dabartinė valdyba pradėjo savo darbą tik š.m. birželio mėn. Ji atsirado kaip pasėka mūsų Bendruomenės ir gimnazijos vadovybėse vykusių pasikeitimų. Nurodė, jog INFORMACIJOSE stengiamasi teisingai aprašyti visus įvykius centre ir apylinkėse. Kvietė dalyvius rašyti korespondencijas apie apylinkių renginius ir kitą veiklą. Išsamiai pranešė apie savo lankymąsi Čikagoje praėjusią vasarą ir pasitarimus su Pasaulio LB Valdybos žmonėmis - pirmininku Br.Nainiu ir kit. Jie painformavo, kad PLB Valdyba paramą IV PLJ kongreso komitetui teiks per Vokietijos Lietuvių bendruomenės valdybą, todėl ir visas santykių palaikymas tarp IV PLJK komiteto ir PLB Valdybos turi vykti per Vokietijos LB Valdybą.

Kalbėdamas apie rinkimus į Vokietijos LB Tarybą, pastebėjo, kad šiemet labai pakilo kandidatų skaičius: per praeitus rinkimus buvo tik keliolika, o šiemet 29.

Apžvelgdamas finansinę padėtį, nurodė, kad valdyba išsivers turimomis lėšomis. Nepatenkinamos kai kurios pajamų pozicijos. Ypač silpnai plaukia solidarumo įnašai - iki šiol tegauta pusė sąmatoj numatytos

sumos. Ir tai rinkiminiais metais! Jau pernai reikėjo aiškintis, kodėl taip mažai surenkama narių mokesčių.

Po pranešimo valdybos pirmininkas atsakinėjo į klausimus.

Apylinkių vadovybių pranešimus pradėjo Osnabrūcko apylinkės pirmininkas Vl. Ž a l i u k a s : veiklos beveik jokios, likę tik 8 nariai.

VLB Bochoito apylinkės vardu - Alf. B u č i n s k a s : 26 nariai, kurių tik du pensininkai. Veikia lituanistinė mokyklėlė su 6 vaikais. Vedėja - O.Gerkienė. Solidarumo įnašus sumoka visi. Kiekvieno mėnesio pirmąjį sekmadienį susirenkama pabendrauti. Kiekvienais metais sušaukiamas visuotinis narių susirinkimas, kuris išrenka naują vadovybę arba patvirtina senąją. Narių šeimos daugiausia mišrios. Ne visi tautiečiai stoja į apylinkę pilnateisiais nariais, bet yra ir tokių, kurie, ir nebūdami nariais, aktyviai dalyvauja lietuviškojoje veikloje. Dabar ruošiamasi Vasario 16 minėjimui Bochoite visiems Nordrhein-Westfalijos lietuviams.

Bonn-Kölno apylinkė - J. I v a n a u s k a s pranešė, kad atšaukus ją iš tos apylinkės pirmininko pareigų, apie jos veiklą nieko negali pranešti. Paaikškėjo, kad ateinantį savaitgalį Annaberge bus renkama VLB Bonn-Kölno apylinkės vadovybė. Dabar jau žinoma, kad į ją išrinkti ir pareigomis taip pasiskirstė: pirmininkas J.Ivanauskas, vicepirmininkė ir sekretorė P.Ivinskienė ir išdininkas dipl.inž.M.Strumila.

Pinnebergo apylinkės pirmininkė M.B e r e n t i e n ė : tik 5 nariai. Bendruomeninėje veikloje glaudžiasi prie Hamburgo apylinkės.

Salzgitter-Lebenstedto apylinkės pirmininkas A. K a i r y s : 21 narys, nors lietuvių daug. Ruošiami minėjimai ir kiti renginiai, į kuriuos atsilanko ir Bundestago nariai, miesto burmistras, vokiečių klebonas ir kiti žymūnai. Savo sveikinimuose jie žada apylinkei paramą ir ragina dirbti. Renginiai iš anksto paskelbiami, o vėliau plačiau aprašomi vietos vokiečių spaudoje. Numatoma ir ateity taip pat gyvai veikti kaip iki šiol. Dabar ruošiamasi Tarybos rinkimams.

Stuttgarto apylinkės nauja vadovybė neseniai išrinkta, tai pranešimą pateikė buv. pirmininkė Eug. L u c i e n ė : 58 nariai (9 nauji); renginiai - tautiečių kapų lankymas, Kalėdų eglutė, Vasario 16, dalyvaujant šveicarų šokių grupei VILTIS iš Žüricho, Motinos Dienos ir Tautos šventės minėjimai, vysk.Deksnio iškilmingas sutikimas. Į renginius atsilanko ir estų, latvių, gudų, ukrainiečių, vengrų bei kitų tautybių atstovai. Veikia vargo mokykla su 17 vaikų ir Moterų klubas. Nariai pasveikinami jų gimtadienių progomis. Veiklą paremia vokiečių vyriausybė. Apylinkė yra išstačiusi 3 kandidatus į Tarybą. Bus stengiamasi ir toliau didinti narių skaičių, remti IV PLJ Kongreso ruošimą ir t.t.

Hannoverio apylinkės pranešimą perskaitė P. P r a h l' i e n ė : 14 narių; kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį kun.dek.V.Šarka laiko pamaldas, po kurių tautiečiai susirenka pabendrauti. Suruošti Vasario 16, Motinos Dienos ir Kariuomenės švenčių minėjimai, Kalėdų eglutė su kultūrinėmis programomis. Į renginius atsilanko po 60-80 asmenų.

Romuvos apylinkės pirmininkas R.Tendzegolskis : 49 nariai, daugiausia gimnazijos tarnautojai. Suruoštos Joninės su aukšto lygio koncertu, dalyvaujant solistei Praurimei Ragienei iš Čikagos ir Rič.Daunorui iš Stuttgarto bei Ram. Lampsatytei iš Berlyno. Sodo šventėje liepos 22 šoko ir dainavo Los Angeles LB ansamblis SPINDULYS. Tolimi svečiai buvo gražiai priimti ir pavaišinti. Veikė bufetas parke. Iš Ant. Šiugždinio vadovaujamo gėrimų kiosko gautas pelnas 260 DM paaukotas IV PLJ Kongresui rengti. Kiekvienais metais suruošiamas karnevalas. Veikia vargo mokyklėlė. Nariai pasveikinami jų gimtadienių progomis.

Miesau apylinkės sekretorius J. N e v u l i s : 28 nariai (21 vyras

ir 7 moterų). Beveik visi susimoka solidarumo įnašus. Didelis nuostolis apylinkei buvo jos atsteigėjas ir uoliausio darbuotojo J.Venio mirtis. Liepos mėn. suruošta šauni vasaros šventė. Minėjimai ruošiami kartu su Saarlando ar Kaiserslauterno LB apylinkėmis. Nariai praneša lietuviškus laikraščius.

Kaiserslauterno apylinkės veiklą nušvietė J. B a r a s a s : 62 nariai; vadovybė neveikli. Apie ketvirtadalis narių pasiūlo solidarumo įnašus, apie tiek pat susimoka paprašyti ir apie pusė visiškai nemoka. Suruoštas Vasario 16 minėjimas. Į renginius atsilanko apie 100 asmenų.

Vokietijos LB Valdybos reikalų vedėjas J.Lukošius perskaitė raštu gautus apylinkių vadovybių pranešimus.

Rastatto apylinkė: 23 nariai, kurie visi punktualiai sumoka solidarumo įnašus, o vadovybė atsiskaito su Vokietijos LB Valdyba. Švęsta Vasario 16 ir Motinos Diena. Šiais metais numatoma dar suruošti kultūrinį pobūdį ir Kalėdų eglutę. Pagyvėjęs tautiečių lankymasis Lietuvoje skatina vaikus mokytis lietuvių kalbos. Bus stengiamasi įkurti vargo mokyklą, kuriai tikimasi gauti paramos ir iš vokiečių vyriausybės.

Mainzo apylinkė: 33 nariai (22 vyrai ir 11 moterų), kurių trečdalis pensininkai. Kiekvieno mėnesio 3-čią sekmadienį tėv.Bernatonis atlaiko lietuvių kalba pamaldas, po kurių susirenkama į svetainę pabendrauti. Paminėta Vasario 16. Apylinkei didelis nuostolis buvo ilgamečio pirminko J.Kriščiūno mirtis. Solidarumo įnašus apie pusė narių sumoka, bet pavėluotai. Šiais metais turėta 244 DM pajamų, 189 DM išlaidų, kasoje liko 55 DM. Nariai yra užsisakę Aidus, Karį, Dirvą, Tėviškės Žiburius, Krivulę, Šaltinį.

Saarlando apylinkė: 32 nariai, gyvena išsisklaidę po visą Saaro kraštą. Veikla silpna; visi nariai atvykę į Vokietiją po karo. Valdžios paramą būtų galima gauti tik tada, jei bent dalis narių būtų atvykę kaip karo pabėgėliai. Su Miesau apylinke Homburge šiemet buvo surengta Motinos Diena - lietuvių šventė, kuri buvo aprašyta lietuviškoje ir vokiškoje (Saarbrücker Zeitung) spaudoje. Nariai nesumoka solidarumo įnašų. Religinius reikalus rūpina kunigai Br.Liubinas (katal.) ir Fr. Skėrys (evang.). Jų atsilankymų progomis tautiečiai susirenka ne tik pasimelsti, bet ir pabendrauti.

Lūbecko apylinkė (pranešimas atsiųstas vėliau): 20 narių, daugiausia senesnio amžiaus. Kai kurie nemoka solidarumo įnašų. Bet yra ir aktyvių bendruomenininkų. Visi pabaltiečiai kartu mini 1941 birželio trėmimus, švenčia Jonines. Lietuviai atskirai suruošia Vasario 16 ir tautos šventės minėjimus, aplanko mirusių tautiečių kapus, dažnai po pamaldų susirenka pasitarti ir pabendrauti. Visa veikla remiasi keletu aktyvių narių. Apylinkės vadovybė: pirmininkas Pr.Kotkis, sekretorė Vanda Simon, išdininkė Erna Liegus; kontrolieriai - R.Mazat, I.Klausutienė ir Br.Medelinskas.

Pranešimus pateikė ir Vokietijos LB Tarybos referentai.

Visuomeninių reikalų referentas dr. J. G r i n i u s pastebėjo, kad gerą lietuvišką informaciją duoda Laisvės radijas iš Mūncheno. Vokietijoje jis kai kur gerai girdimas. Paskutiniu metu lietuvišką programą jis transliuoja tik 3 val. per parą dviem ar trimis bangomis. Tai per mažą. Lietuvių skyriaus personalas perkrautas darbu, nes per mažas personalo skaičius. Prašė susirinkusius, kad tie, kurie klausosi Laisvės radiją, persiųstų vadovybei savo pastabas.

Dėl Belgrado konferencijos į V.Vokietijos užsienio reikalų ministeriją Genscherį kreipėsi Vokietijos LB Tarybos suvažiavimas š.m.kovo mėn.

Iš Vokietijos daug tautiečių vyksta į Lietuvą lankyti artimųjų. Jie nuveža daug medžiaginių dovanų, bet ne kultūrinių. Grįžę pasakoja

daug įvairių smulkmenų, bet neparveža politinių ir kultūrinių žinių. Tačiau įvairiais keliais mus pasiekiančios žinios skelbia, kad Lietuva persunkta okupantui pasipriešinimo nuotaikomis. Leidžiami keli po grindžio laikraščiai, kurių vienas ar du, spėjama, platinami MVD provokaciniais tikslais. Paskutinėmis savaitėmis įvykdyta keliolika suėmimų. Referentas kvietė paveikiau remti lietuvišką spaudą, ypač leidžiamą Europoje ("Europos Lietuvį", "Šaltinį").

Jaunimo reikalų referentas stud. M. Š i u š e l i s pažymėjo, kad neatsiranda jaunimo, norinčio stoti į Lietuvos Bendruomenę, nes per mažai juo čia rūpinamasi. Į lietuvių renginius nenori eiti, dažnai dėl lietuvių kalbos nemokėjimo. Trūksta vidurinės 35-40 metų kartos.

Vokietijos LB Valdyba parėmė jaunimo kelionę šią vasarą į stovyklą Anglijoje, kur buvo ir lituanistinės pamokos. Pageidavo, kad būtų atšauktas draudimas ruošti suvažiavimus bei pobūvius gimnazijoje.

Pranešė, kad jo ruoštuose neakivaizdiniuose lietuvių kalbos kursuose buvo išregistravę 32 dalyviai, bet tik 10 atlikinėjo užduodamus namų darbus. Iš viso paruoštos ir išsiuntinėtos 7 pamokos. Kursus rėmė Pasaulio ir Vokietijos Lietuvį bendruomenės valdybos.

Statutų referentas J. B a r a s a s paaiškino, kad mūsų Bendruomenės statutas parašytas prieš daugiau kaip 20 metų. Paskutinis pakeitimas bei papildymas įvykdytas 1967. Šiomet visus narius daugiausia domina Tarybos rinkimų nuostatai. Jei kas turi kokių neaiškumų, gali kreiptis į referentą.

Teisinių ir socialinių reikalų referentas J. L u k o š i u s paaiškino, kad tautiečiams finansiškai paremti lėšų nėra. Pagrindinį šalpos darbą vykdo vokiečių įstaigos, bet yra ir lietuvių organizacijų. Referentas daugiausia užsiėmęs teisinių patarimų davimu. Šiuo metu ypač aktualus senatvės rentų klausimas, nes didelė mūsų Bendruomenės narių dalis yra sulaukusi pensininkų amžiaus arba į jį artėja. Be referento yra ir daugiau tautiečių, padedančių išsirūpinti senatvės rentas, tai galima pasinaudoti ir jų pagalba. Kai kurios vokiečių įstaigos kreipiasi į Vokietijos LB Valdybą, prašydamos teisinių patarimų ekspertyzių lietuvių rentų bylose. Be to, Vokietijos LB Valdybos biuras atlieka lietuviškų dokumentų vertimus į vokiečių kalbą.

Santykiams su apylinkėmis palaikyti referentas kun. Br. L i u b i n a s pranešė, jog per pastaruosius metus mirė uolūs mūsų Bendruomenės darbuotojai: Mainzo apylinkės pirmininkas J. Kriščiūnas, Lūbecko apylinkės pirmininkas bei Vokietijos LB Valdybos įgaliotinis Schleswig-Holsteino krašte Pr. Liegus ir pagrindinis Miesau apylinkės rams-tis J. Venys. Referento iniciatyva Mainzo vadovybė išsirinko naują vadovybę.

Kaip Garbės teismo pirmininkas kun. Br. Liubinas pastebėjo, jog bylų per praėjusius metus nebuvo.

Iš Vokietijos LB Valdybos įgaliotinių įvairiuose V. Vokietijos kraštuose teatvyko viena Z. G l e m ž i e n ė iš Baden-Württembergo. Ji painformavo, kad vad. DP skaičiui Baden-Württembergo krašte tolydžio mažėjant, vyriausybė panaikino jų reikalus tvarkiusį skyrių ir vis mažina paramą. Dabar remiamos tik vargo mokyklos ir Vasario 16 minėjimai po 1.100 DM kasmet. Norint pasinaudoti šiomis sumomis, reikia prie jų bent trečdalį ir savų pridėti. LB ayplinkių Baden-Württembergo krašte nedaug; įgaliotinės santykiai su jomis geri.

Pranešimus raštu atsiuntė įgaliotinis prie Žemut. Saksonijos ir Hamburgo vyriausybių kun. dek. V. Šarka ir Nordrhein-Westfalijos kraštui - M. Kiužauskas.

Kun. dek. V. Š a r k a : Iš Hannoverio ministerijos Žemut. Saksonijos lietuvių kultūrinei veiklai (Kalėdų eglutėms, knygų, muzikos plokštelių įsigijimui ir pan. reikalams) 1976 gauta 3.500 DM. Dar skirta me-

- 6 -

nininkų-solistų bei paskaitininkų kelionėms apmokėti. Šiais metais numatoma gauti LB Hannoverio, Lebenstedto, Bad Zwischenahno, Osnabrücko lietuvių kultūrinei veiklai apie 4.000 DM.

Hamburgo senatas užsieniečių neremia. Išimties keliu pernai pabaltiečiams paskyrė po 500 DM. Pinigai sunaudoti kalėdinėms dovanoms įgyti vaikams ir seneliams.

M. K i u ž a u s k a s : Nordrhein-Westfalijoje veikia - Bielefeldo, Bocholto, Bonn-Kölno, Burgsteinfurto, Dortmundo, Düsseldorfo, Hageno, Krefeldo ir Solingeno apylinkės. Aktyviausios yra Bocholto ir Hageno apylinkės. Veikė Bocholto, Solingeno ir Warendorfo vargo mokyklės. Dabar veikia tik pirmoji.

Taip pat veikia (Solingene) 6-ių porų tautinių šokių grupė, vadovaujama O.Böhm'ienės, ir dainos mėgėjų grupė, vadovaujama Alf.Bučinsko. Renginiai: Vasario 16 minėjimas Annaberge, ten pat Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikų studijos, M.Pečkauskaitės ir O.Milašiaus minėjimai Düsseldorfo, jaunimo suvažiavimai Annaberge, tautos šventė Hagene.

Vadin. benamių užsieniečių grupę Nordrhein-Westfalijoje sudaro 7 tautybės. Kasmet vyksta du ar trys jų atstovų pasitarimai, kuriuose svarstomi eiliniai pabėgėlių reikalai, santykiai su gimtaisiais kraštais, rentos, įpilietinimas, Europos Unija, bendri renginiai ir t.t.

Išsamų pranešimą pateikė ir Lietuvių Moterų klubų federacijos Vokietijoje pirmininkė Eug. L u c i e n ė : veikia 7 klubai, kurie ruošia Motinos Dienos minėjimus, Kalėdų eglutes; jų narės lanko ligonius, senelius, tvarko ir puošia lietuvių kapus, pačios rengia ir padeda LB apylinkėms rengti koncertus, tautodailės parodėles ir t.t. Š.m. birželio 17-19 Hamburge Regionalinė valdyba suruošė suvažiavimą, kurio metu paskaitas skaitė dr.Cirtautienė iš JAV-bių, rašytojas R.Spalis iš Anglijos, tėv.dr.K.Gulbinas ir dr.A.Veigel-Plechavičiūtė, abu iš Vokietijos; dainavo solistai Pr.Ragienė iš Cikagos ir Rič.Daunoras iš Stuttgarto, palydimi R.Lampsatytės iš Berlyno. Puikiai pasirodė Hamburgo klubo saviveiklininkės su dainomis ir šokiais. Kartu su latviais ir estais ta proga paminėta pabaltiečių masinių trėmimų sukaktis. Suvažiavimą nufilmavo J.Klimaitis.

Kartu su VLB Romuvos apylinke MK Federacijos regionalinė valdyba suruošė Jonines Romuvoje, kur vėl koncertavo solistai Pr.Ragienė ir R. Daunoras. Ateity numatoma įsteigti daugiau klubų, paveikiau paremti Vasario 16 gimnaziją ir IV PLJ Kongresą, sustiprinti informaciją.

Po pranešimų vyko diskusijos, kuriose gyvai dalyvavo ir jaunimas. Jis pageidavo, kad Vasario 16 gimnazijos durys būtų plačiau pravertos ir nemokiniams, ypač jų organizacijų susirinkimams bei posėdžiams.

Paskutinių metų lankęsi Lietuvoje papsakojo išpūdžių apie tenykštį gyvenimą. Pageidauta, kad Bendruomenės darbuotojai plačiau paskleistų Lietuvos Katal.Bažnyčios kronikų medžiagą ir Andrė Martin/Peter Falke knygą "Christus stirbt in Litauen" vokiečių visuomenėje. Pasitaiko, kad vokiečiai, susipažinę su šia literatūra, prašo gyvu žodžiu plačiau papasakoti susirinkimuose apie religijos padėtį Lietuvoje. Svarbesniems pranešimams galima kviesti tėv.dr.K.Gulbiną. Vienas darbuotojas papasakojo, savo iniciatyva vokiečių parapijos vitrinoje įrėngęs skyrių apie Lietuvą. Joje išstatęs 15 knygų vokiečių kalba. Tai geras pavyzdys visiems.

Popiet paskaitą IV Pasaulio Lietuvių jaunimo kongreso reikalu skaitė mokyt.V. B a r t u s e v i č i u s , M.A. Pradžioje pastebėjo, kad jaunimo kongresus ruošia jaunimas, tačiau jie yra ir visų lietuvių reikalas. Todėl jis ir kreipiasi į LB darbuotojus.

Iki šiol buvo suruošti trys PLJ kongresai. I Kongrese pabrėžtas reikalas palaikyti nuolatinis tarpusavio ryšius. Pagrindinė II Kongreso mintis buvo jaunimo susiorganizavimas. Jo vaisius - Pasaulio Lietuvių

jaunimo sąjungos ir Ryšių centro gimimas. Netrukus ir pas mus buvo įsteigta Vokietijos Lietuvių jaunimo sąjunga. III-ji Kongresą planavo Ryšių centras Čikagoje, bet sprendimus darė ir juos vykdė Pietų Amerikos lietuviai. Kongrese buvo nagrinėta 60 su viršum temų ir priimti 53 nutarimai. Kai kurių manymu, Kongresas paruošė planus lietuvių stiprinti ir kovai dėl Lietuvos laisvės.

Prelegentas pabrėžė, kad Jaunimo sąjunga neturi jokios politinės veiklos koncepcijos. Jo nuomone, pasauliniai jaunimo kongresai turėtų nustatyti tik bendras veikimo gaires, o atskirų kraštų Jaunimo sąjungos susidarytų savo padėčiai atitinkamus veiklos planus. Todėl IV PLJ Kongrese reiktų bandyti nusagstyti programinius jaunimo nusistatymus, išryškinti jo uždavinius ir siekimus. Paskaitininkas pateikė ir argumentus, kalbančius už ir prieš ir suminėjo spaudoje užtiktus pasisakymus už veiklos planų reikalingumą visai mūsų išeivijai. Tai tinką ir jaunimui.

Mūsų Bendruomenėje, anot prelegento, šiuo metu vyksta kartų keitimasis. Jei naujoji karta nesuras savo vietos mūsų gyvenime, ji pražus. Reikia apsibrasti su mintimi, kad mūsų Bendruomenė mažėja ir mažės. Teks atlikti tik pačius svarbiuosius darbus. Jaunimas turėtų žinoti, kokie uždaviniai jo laukia.

Nereikia dėti per didelių vilčių į IV PLJ Kongresą, bet stengtis išnaudoti tas galimybes, kurias jis teikia: bandyti pagyvinti savo veiklą, suaktyvinti jaunimą, išnaudoti jaunų žmonių potencialą, sukelti jų entuziazmą, pasijusti tikra pasauline jėga.

Antroje paskaitos dalyje prelegentas supažindino darbuotojus su tvarka, kuria bus vykdomas IV PLJ Kongresas 1979, ir išpėjo, jog tiksli programa bus nustatyta ir paskelbta artimiausiu laiku. Gi dabar jau žinoma, kad Kongresas prasidės liepos 12 Anglijoje ir baigsis liepos 28 Vokietijoje, kur bus praversti pagrindiniai renginiai.

Trumpose diskusijose buvo atkreiptas dėmesys į faktą, kad 1979 sueina 40 metų nuo II pasaul.karo pradžios ir Molotovo Ribbentropo pakto pasirašymo. Tą aplinkybę reiktų politiškai išnaudoti. Taip pat kelta mintis, kad reiktų vengti masiškų stovyklų ir kitų renginių, nes masės sunkiai apvaldomos. Išsiaiškinta, jog organizaciniai Kongreso reikalai Europoje pareikalaus apie 50.000 DM išlaidų.

Vasario 16 gimnazijos kuratorijos valdybos pirmininkas tėv. Alf. B e r n a t o n i s pateikė statistinius duomenis apie gimnazijos mokinius, mokytojus ir ūkio personalą. Anot jo, mergaičių bendrabutis pilnai ap rūpintas tinkamomis auklėtojomis. Trūksta pastovaus vedėjo berniukų bendrabučiu. Vokiečių federalinės ir krašto vyriausybių atstovai, praeitą vasarą lankę mūsų gimnaziją, išreiškė pasitenkinimą ja. Š.m. spalio 4, Kuratorijos narės dr.A.Veigel paprašytas, lankėsi gimnazijoje Baden-Württembergo landtago narys dr.Scheuer (CDU). Jis parodė didelį palankumą mūsų mokyklai ir apie tai parašė savo krašto vyriausybei.

Praeitą vasarą talkos būdu, kurioje dalyvavo daug jaunimo, pagražintas berniukų bendrabutis. Tokia pat talka numatyta vykdyti ir ateinančią vasarą. Baigė išvada, kad mūsų gimnazija verta darbo ir aukų. Jei pasitaiko kokių negerovių, tai nereikia jų, dar kelis kartus padidintų, skelbti visam pasauliui, bet stengtis jas pašalinti. Kvietė visą lietuviškąją jaunimą laikyti gimnaziją savo namais.

Per diskusijas pageidauta, kad būtų sustiprintas auklėjimas bendrabučiuose, kad būtų suburti buvę gimnazijos mokiniai, parūpinta daugiau priemonių mokiniams laisvalaikius praleisti. Priimta ši r e z o l i u c i j a IV Pasaulio Lietuvių jaunimo kongreso reikalu:

"Vokietijos LB darbuotojai, išklausę pranešimą apie IV PLJ Kongresą, pritaria jo ruošimui Europoje ir pasižada aktyviai remti Kongreso komitetą ir lėšų rinkimą. Vokietijos LB darbuotojai ragina visus lietuvius remti PLJ Kongreso ruošimą".

Vokietijos LB Valdybos pirmininkas J.Sabas padėjo suvažiavimo pirmininkui kun.Br.Liubinui už gerą suvažiavimo pravedimą ir kvietė visus dirbti, nesibaidant kritikos ir nelaikant jos asmens įžeidimu, o taip pat nesiteisinant negalėjimu ar nesugebėjimu. Pasidžiaugė, kad seminaras padėjo vieni kitus pažinti. Sugiedotas tautos himnas.

Kun.K.Senkus ir solistas R.Daunoras supažindino su Muzikos meno darbuotojų būrelio SKUDUTIS išleistomis dviem ilgo grojimo plokštelėmis, jas grojo ir pasirašinėjo ant parduodamųjų. Plokšteles įdainavo bei įgrojo: Rič.Daunoras, kun.K.Senkus, Br.Gailiūtė-Spies, P.Odinis, Vincė, Violeta ir Alfredas Hermanai. Plokštelių leidimo organizatorius - kun.K.Senkus. Jos buvo grojamos ir per vakarienę. Pelnas skiriamas studijuojančiam lietuvių jaunimui paremti. Plokšteles galima užsisakyti pas E.Jurkšą, Bludenzerstr.9, 7000 Stuttgart arba pas kun.K.Senkų, Schubartstr.16, 7000 Stuttgart 1, tel. 0711 - 432 839.

Gerą meninę programą pateikė mokytojų M.Dambriūnaitės, Br.Lipšienės ir V.Pancerienės vadovaujami moksleiviai. L.Morkūnaitė grojo akordeonu solo, akompanavo dainoms ir su R.Šilėnaite dainavo duetu jų pačių ir kitų sukurtas daineles; R.Valiūnas gražiai grojo gitara solo ir ja padėjo chorelio dainas; mokinių meniško skaitymo varžybose laimėjusios I ir II vietas Ingr.Pancerytė ir L.Kairytė gražiai padeklamavo "Tėvų šalį" (Putino) ir "Tėviškę"; 7-ių mokinių chorelis dainavo angliškai ir lietuviškai, o tautinių šokių grupė žvaliai sušoko Kepurinę, Lenčiūgėlį ir Sadutę.

Vokietijos LB Valdybos pirmininkas J.Sabas padėjo jaunesiems menininkams už atlikimą, o jų mokytojams už paruošimą mokinių programos ir pakvietė visus į atsisveikinimo pobūvį su vakariene gimnazijos valgyklos salėje.

Valgykloje vyravo šventiška nuotaika: stalai buvo gražiai padengti ir papuošti gėlėmis bei žvakutėmis. Bendruomenės darbuotojai ir kiti svečiai pavaišinti didžkukuiliais. Veikė jaunimo bufetas, grojo lietuviškų plokštelių muzika. Po vakarienos buvo dar ilgai linksminama, šokant, dainuojant ir šnekučiuojantis.

Spalio 23 (sekmadienį) šv. mišias aukojo ir turiningą pamokslą pasakė tėv.Alf.Bernatonis. Dalyviai išvažinėjo namučių tik popiet.

Prie suvažiavimo-seminaro pasisėkimo prisidėjo programos atlikėjai, Br. ir A.Lipšiai bei V.Sabienė, parūpindamos gėlių ir jomis papuošdamos posėdžių ir valgyklos sales, mokyt.V.Svilas su A.Veršeliu, organizuodami maitinimą, Rič.Tendzegolskis, parūpindamas muziką, o R.Šilėnaitė ir A.Butrimaitė - rūpestingai patarnaudamos per vakarienę ir sutvarkydamos salę.

NORDRHEIN-WESTFALIJOS LB DARBUOTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

vyko š.m. spalio 8 Hagene/Westf. Pirmieji dalyviai jau apie pietus pradėjo rinktis į šv.Mykolo parapijos salę Langestr.68. Vokietijos LB Valdybos įgaliotiniui M.R.Kiužauskui atidarius posėdį ir pateikus šių metų veiklos apžvalgą, kilo gyvos diskusijos dėl ateities planų. Buvo iškelta daug gražių sumanymų, bet kas imsis juos vykdyti ir kiek pajėgs įgyvendinti, parodys ateinantieji metai. Bochoolto vyrai, vadovaujami Jer.Gulbino, ryžosi suruošti Vasario 16 minėjimą, o O.Boehm-Krutulytė pažadėjo ir toliau rūpintis lietuviško jaunimo tautinių šokių grupe. Žada tęsti savo darbą ir Goerke-Bučinskaitės vadovaujama vargo mokykla Bochoolte.

ZAFo SIDABRINĖ SUKAKTIS

Užsieniečių pabėgėlių Vokietijoje centrinė sąjunga (Zentralverband der Ausländischen Flüchtlinge in der Bundesrepublik Deutschland e.V.)

atšventė 25-rių metų veiklos sukaktį š.m. spalio 22 Mūnchene, "Susitikimo namuose". Iškilmė buvo globojama Bavarijos Darbo ir socialinių reikalų ministerio dr.Fritz Pirkl'o. Be įvairių tautybių atstovų dalyvavo daug aukštų svečių ir vokiečių pareigūnų. Vokietijos LB Valdybai atstovavo Alina Grinienė, kuri pasveikino ZAFO pirmininką K. Odrobny, padėkodama už teisinę pagalbą lietuviams. Pirmininkas (lenkas) išreiškė dėka, kad ilgus metus buvę blogi lietuvių-lenkų santykiai paskutiniu metu labai pagerėję.

Minėjimo aktas praėjo sklandžiai, kondensuotai, neskaičiuojant 25 metų darbų, nes visi dalyviai gavo jubiliejinį leidinį su visom statistikom.

Negausios kalbos buvo įrėmintos Chopino kūriniais ir solo dainomis. Pagrindinę kalbą pasakė pats pirmininkas K.Odrobny. Be jo kalbėjo vicepirmininkas magr.A.Melnyk, Darbo ir socialinių reikalų ministerijos referentas užsieniečiams dr.Singbartl, Aukštojo UNO komisaro Bonnoje atstovas, katalikų ir evangelikų Bažnyčių vardu sveikino Mūncheno apskr. evangelikų dekanas Lanzenstiel. Į garbės narius pakelti dr. J.Maurer, "Haus der Begegnung" Mūnchene kuratorijos pirmininkas, ir ats.pulk.Müller iš Düsseldorfo už nuopelnus Rytų pabėgėliams, o taipgi dr.Chmelewski iš Londono, labai daug pagelbėjęs, sprendžiant KZ bylas. Vyko pobūvis, kurio metu malonu buvo susitikti su daugeliu įtakingų žmonių.

S t u t t g a r t

Visuotiniam LB apylinkės narių susirinkimui, vykusiam š.m. rugsėjo 4 Bad Cannstatte, pirmininkavo dr.inž.M.Baublys, sekretoriavo Z.Glemžienė. Praeitų metų veiklą pranešė valdybos pirmininkė Eug.Lucienė. Apylinkė turi 58 narius. Ruošti minėjimai, lankyti lietuvių kapai. Ruošiant renginius, glaudžiai bendradarbiauta su Moterų klubu. Turėta 5.646,93 DM pajamų ir 5.433,46 DM išlaidų; kasoje liko 213,47 DM. Pirmininkė kvietė visus aktyviai dalyvauti š.m. lapkričio 19 įvyksiančiuose Vokietijos LB Tarybos rinkimuose.

Revizijos komisijos vardu pranešimą padarė Z.Glemžienė. Į naują apylinkės valdybą išrinkti ir vėliau taip pasiskirstė pareigomis: pirmininkė dr.Alina Veigel-Plechavičiūtė iš Freudenstadto, vicepirmininkė bei sekretorė Helena Reinhardt iš Karlsruhe ir išdininkas kun. Kazimieras Senkus iš Stuttgarto. Kontrolės komisija sudaryta iš dr. inž.M.Baublio, Z.Glemžienės ir E.Lucienės.

Baigiant susirinkimą pageidauta, kad būtų palaikomi tarpusavio santykiai, uoliau dalyvaujama visuomeninėje veikloje, pasistengiant įtraukti į ją daugiau jaunimo.

Po susirinkimo paminėta t a u t o s š v e n t ė . Paskaitą skaitė inž.G.Šlikas. Keletą lietuvių liaudies dainų ir itališkų dainelių padainavo Violeta Hermanaitė iš Mūncheno, akompanuojant broliui Alfredui. Solistė apdovanota gėlėmis. Visi sugiedojo tautos himną. Po minėjimo vyko vaisės-vakaronė.

B i e l e f e l d

Š.m. rugsėjo 17 Sennestadte, Mokyklų Centro-Sūd salėje, įvyko Nordrhein-Westfalijos užsieniečių organizacijos, kuriai priklauso ir lietuviai, suruoštas folkloro vakaras. Kartu su lenkų, latvių, estų ir jugoslavų tautinių šokių grupėmis pasirodė ir Nordrhein-Westfalijos lietuvių "Sūkurys", sušokęs Suktinį ir dar vieną šokį. Dienos atrakcija buvo neseniai iš Latvijos atvykusi ir Vokietijoje garsėjanti latvių dainininkė Larissa. Ji dainavo rusiškai ir latviškai rusų ir latvių dainas.

Koncertą aprašė vietos vokiečių laikraštis, savo reportažą papuošdamas didelėmis lenkų tautinių šokių grupės ir Larissos nuotraukomis. Renginys sutraukė per 400 žiūrovų, daugiausia lenkų ir latvių. Vie-

- 10 -

tos lietuviai apgailestavo, kad jie apie koncertą nebuvo painformuoti ir todėl atvyko tik keli, pripuolamai apie jį patyrę iš svetimtaučių.

R a s t a t t

Šios LB apylinkės narių visuotinis susirinkimas įvyko rugsėjo 17 žydinčiame darže. Atidarė pirmininkas P.Gustainis; finansinę apžvalgą pateikė išdinininkas F.Andrijauskas, kurią baigė išvada - kasa netuščia. Patvirtinta ta pati valdyba ateinančiai kadencijai. Jai pasiūlyta bent du kartus per metus susaukti susirinkimą ir dažniau sueiti. Po susirinkimo visi (su svečiais apie 40 asmenų) buvo pavaišinti.

H a n n o v e r

Tautos šventė čia paminėta spalio 1. Šv. mišias šv.Kristupo bažnyčioje aukojo ir pamokslą pasakė kun.dek.V.Šarka. Gražiai skambėjo giesmės. Parapijos salėje Kalinauskienė, Vilkienė ir Pralienenė paruošė skanią kavutę.

Minėjimą pradėjo apylinkės pirmininkas dipl.teisininkas G.Pūdymaitis minėjimais apie tautos šventės reikšmę. Moterys pasveikino neseniai iš Lietuvos atvykusią Gasiūnų šeimą, įteikdamos jai dovanėlę su gėlėmis. Gasiūnai padeklamavo eilėraščių. Jaunimas taip pat deklamavo ir dainavo. Netrūko ir linksmosios dalies, kurios iniciatoriais buvo Jakobas ir Gasiūnas. Visi kartu sugiedojo Lietuva brangi ir tautos himną, o vėliau dainavo liaudies dainas, pianinu palydint mokyt. M. Birštonaitei.

H a g e n

Tautos šventės minėjimą spalio 8 čia surengė Nordrhein-Westfalijos lietuvių atstovybė su vietos LB apylinkės vadovybe. Šv. mišias už gyvus ir mirusius mūsų tautos darbuotojus aukojo tėv.dr.K.Gulbinas. Minėjimas vyko šv. Mykolo parapijos salėje. Jį pradėjo VLB Hageno apylinkės pirmininkas L.Vilčinskas, paskaitą skaitė tėv.dr.K.Gulbinas. Trumpai suminėjęs Didž.Lietuvos kunigailščio Algirdo nuveiktus darbus jo 600-jų mirties metinių proga, iškėlė jo ir Kęstučio valdymo reikšmę mūsų tautai. Sugiedotas tautos himnas.

Dail.A.Krivickas parodė du trumpus filmus: apie Maironį ir Lietuvos mišką. Jis šalutinėje salėje surbūšė paveikslų bei fotografijų parodą apie Lietuvą. Dainininkė Izabelė Schröder-Šeferytė ir jos vyras Herbertas vykusiai atliko po kelias populiarias lietuviškas ir vokiškas daineles, o užbaigai dar pasirodė su duetu. Jiems akompanavo muzikologė Raminta Lampsatyte iš Berlyno. O.Boehm-Krutulytės vadovaujama Nordrhein-Westfalijos lietuvių tautinių šokių grupė trankiai sušoko Jonkelį, Suktinį, Gyvatarą ir Mikitą, o Kablauskaitė su Kudžma duetu padainavo 3 lietuviškas ir 1 anglišką dainelę. Meninės programos metu atvyko šv.Mykolo parapijos klebonas, o taip pat ir svečias iš Hamburgo kun.dek.V.Šarka. Klebonas pasidžiaugė, kad lietuviai, praradę tėviškę fiziškai, neprarado kilnaus prie tėviškės prisirišimo jausmo. Vokietijoje šiandieną atsiradę daug žmonių, kurie fiziškai gyvena savo žemėje, bet yra tapę dvasiniai valkatos, praradę ryšį su tauta ir su visuomene.

Kun.V.Šarka kalbėjo apie ateinančius Tarybos rinkimus, ragino tėvus leisti savo vaikus į Vasario 16 gimnaziją ir skatino palaikyti lietuvišką spaudą. Vokietijos LB Valdybos vardu sveikino Arminas Lipšys. Buv. Vasario 16 gimnazijos mokinė stud.M.Normantaitė išpūdingai perteikė Maironio "Graži tu, mano brangi tėvyne", kurią vėliau visa salė pakilia nuotaika sugiedojo, ir Baranausko "Anykščių šilelio" ištrauką.

Kai P.Petrikaičio kapela pradėjo groti šokius, tolimesnieji svečiai, pasiryžę tą naktį grįžti namo, turėjo skirstytis, o likusieji dar linksminosi iki po vidurnakčio.

G a r c h i n g

Fizikos mokslininkas ir muzikas prof. Vytenis M. VASILIŪNAS spalio 15 davė vargonų koncertą Garchinge prie Mūncheno, šv. Severino bažnyčioje. Atliko Fr. Chopino, J. Brahms'o, J. S. Bacho, C. Francko ir Jer. Kačinsko kūrinis. Lietuvių grupei ypač įdomu buvo pirmą kartą išgirsti J. Kačinsko "Trumpąją fantaziją". Tai geras, modernus veikalas, kuris labai išsiskyrė iš kitų grotų dalykų. Ilgais plovimais klausytojai įvertino muziko Vasiliūno virtuoziinį atlikimą.

B a d Z w i s c h e n a h n

LB apylinkės visuotinis narių susirinkimas įvyko spalio 16. Pirmininkavo ir veiklos pranešimą pateikė P. Kazirskis. Pagerbtas ilgametis valdybos narys a. a. Vl. Dambrauskas. Į naują apylinkės valdybą išrinkti ir taip pasiskirstė pareigomis: pirmininkas P. Kazirskis, vicepirmininkas S. Mockevičius ir išdininkas A. Fabian. Kontrolierium išrinktas V. Federavičius. Nutarta prieš Vėlines sutvarkyti bei papuošti tautiečių kapus ir užprašyti už juos šv. mišias, surengti Kalėdų eglutę ir Vasario 16 minėjimą.

M ū n c h e n

Š. m. spalio 23 RATUKAS šoko Fürth/Nürnberg "Bund der Vertriebenen" ir Europa-Union ruoštoje šventėje "Tėviškės Dienoje 1977". Paskaitą skaitė Bavarijos teisingumo ministeris dr. K. Hillermeier. Šoko ir dainavo įvairios vokiečių, škotų, rumunų ... lietuvių grupės. Ne visos grupės pakako "parako" sušokti visus savo šokius iš karto, bet "Ratukas" ištesėjo ir penkis gyvus šokius, stud. Mečiui Landui grojant ypač gyvu tempu, smagiai sutrypė per 18 minučių (buvo duota 20 min.). 800 su viršum žmonių publika šiltais priėmė mūsų tautinį šokį, o "gražiosios lietuvaitės" buvo pakviestos nusifotografuoti su aukštaisiais svečiais.

Lapkričio 22 RATUKAS šokė Mūncheno "Susitikimo namų" veiklos 20 metų sukakties renginyje "Osteuropa tanzt und singt" teatre "An der Leopoldstrasse". Be to, Mūncheno lietuviai dalyvaus dvi savaites (lapkričio 17-30) truksiančioje foto parodoje iš jų veiklos tucse namuose per 20 metų.

S c h w e t z i n g e n

Lapkričio 2 - Vėlinių dieną - kapelionas kun. Br. Liubinas 8591 LS lietuvių kuopos salėje aukojo šv. mišias už mirusius kuopos narius. Po pamaldų su būreliu tautiečių nuvyko į kapines ir pasimeldė prie lietuvių kapų.

K a i s e r s l a u t e r n

Lietuvių kapų lankymas įvyko lapkričio 6. Pirmiausia buvo pasimelsta už visus mirusius tautiečius bažnyčioje, o paskui gražus būrelis nuvyko į kapines ir pasimeldė prie lietuvių kapų, kurių čia jau išdygo per pusšimtis. Kapelionas kun. Br. Liubinas sustojo prie kiekvieno kapo, pašlakstė švęstu vandeniu, sukalbėjo maldas, o galiausiai pasakė pamokslą apie mirtį ir amžinąją gyvenimą.

M i e s a u

LB apylinkės nariai aplankė Bruchmühlbacho, Miesau, Schoenebergo ir kitų artimų vietovių kapus, kur palaidoti lietuviai, per Vėlines pasimeldė už juos ir uždegė žvakutes.

----- xXx -----

KGB ieškomojų asmenų sąrašas
(tesinys iš 7/8 Nr.)

11. VIBRYS, Albinas, 12. ADOMAVIČIUS, Pranciškus, s. Pranciškaus,
13. BEDARFAS, Balys, s. Stasio.

BENDRADARBIAVIMAS SU TAUTIEČIAIS UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS

Lenkijoje gyvena daug lietuvių. Punske veikia lietuvių gimnazija, dargi didesnė už Vasario 16 gimnaziją. Galima būtų pagalvoti apie Vokietijos lietuvių jaunimo bei mūsų gimnazijos mokinių kelionę į Punsko lietuvių gimnaziją. Galvojama pakviesti Punsko gimnazijos atstovus į IV PLJ Kongresą. Iš mūsų pusės būtų nusikaltimas neišnaudoti tų sąlygų Lenkijoje, kuriomis galima užmegzti ir palaikyti glaudžius ryšius su "mažąja Lietuva". Juk Punkskas kartu su tuo Suvalkų trikampiu yra maža Lietuvėlė, kurioje gyvena mūsų broliai ir sesės. Ir jeigu dabar nėra palankesnių sąlygų palaikyti ryšius su pačia tėvyne, tai bendraukime bent su tais tautiečiais, kur tokia galimybė yra.

Palaikyti platesnio masto organizuotus ryšius su Lietuva nėra kol kas sąlygų. Lieka pasitenkinti tik pavienių lietuvių važiavimu į Vilnių kelioms dienoms. Tačiau ir tokias keliones reikia išnaudoti. Sovietų Sąjungos pasirašytas Helsinkio susitarimas suteikia mums galimybę panaudoti jį kovoje už žmogaus teises ir laisvę. Svarbiausiame jo skyriuje, vadinamajame trečiame "krepšyje" yra parašyta, kad valstybės, pasirašiusios šią sutartį, "turi tikslą palengvinti važinėjimus ir ryšius, kaip kolektyvius taip ir asmeninius, kaip oficialius, taip ir neoficialius, tarp žmonių, įstaigų ir organizacijų".

Aišku, jog komunistai Lietuvoje stengsis daryti viską, kad būtų santykiaujama tik kolektyviai ir kad būtų tik oficialūs ryšiai. Tiems kolektyviams ryšiams palaikyti yra ir speciali įstaiga, nuo praėjusių metų balandžio mėn. pavadinta patraukliu TĖVIŠKES draugijos vardu. Anksčiau ta draugija turėjo kitokius pavadinimus. Iki 1958 ji veikė kaip visasąjunginės Kultūrinių ryšių su užsienio šalimis draugijos skyrius ir priklausė tiesiog Maskvai. Vėliau dar vadinosi Grįžimo į tėvynę komiteto Lietuvos iniciatyvine grupe. Dar vėliau, praradusi viltis suvilioti žymesnį skaičių lietuvių grįžti, atmetė prieraišą "grįžimo į tėvynę" ir nuo 1965 vadinosi Lietuvos ryšių su tautiečiais užsienyje komitetas. Visi tie komitetai, draugijos, iniciatyvinės grupės buvo ir yra ne kas kita kaip KGB filialai. Visais laikais jiems vadovavo prityrę Sovietų Sąjungos generolai: nuo 1962 gener. V. Karvelis, vėliau gener. P. Petronis, kuris ir dabar vadovauja. Dar karo metu jis įsigijo gero žvalgybininko vardą, buvo 16 divizijos žvalgybos viršininkas, glaudžiai bendradarbiavo su SMERŠu. Pokario metais buvo Lietuvos TSR karinis komisaras.

Užsienio lietuviams skirtas lapelis GIMTASIS KRAŠTAS šantažais baugina ir melais drabsto sąžiningus, komunistams neparsidavusius lietuvius. Kone kiekviename numeryje yra juodinamos visos lietuviškos organizacijos, niekinami ir šmeižiami tų organizacijų veikėjai. Nors labai keista, tačiau tarp mūsų dar atsiranda ir tokių tautiečių, kurie jau užmiršo dėl ko jie bėgo iš Lietuvos. Jie aktyviai bendradarbiauja su tais visais komitetais bei draugijomis, varo agitaciją tarp išeivių už Sovietų Lietuvą, įtikinėja, kad tik komunizmas atnešė Lietuvai tikrą laisvę, organizuoja sovietinių filmų vakarus, parodas. Jie aktyviai bendradarbiauja su tuo KGB filialu, organizuodami ekskursijas į Lietuvą, o vėliau GIMTASIS KRAŠTAS per kelis numerius spausdina tų ekskursantų pasisakymus, liaupsinančius Sovietų Lietuvą. Keisčiausia ypač tai, kad tarp mūsų yra ir tokių atsakingų veikėjų, kurie daugelį metų šita veiklą dengė ir savo tylėjimu prisidėjo prie jos skatinimo.

Naujoji Taryba turėtų su didesne energija dirbti Lietuvos naudai, palaikyti glaudžius santykius su viso pasaulio lietuviiais, demaskuoti atviriau ir drąsiau visų komunistinių komitetų ir draugijų veiklą,

glaudžiai bendradarbiauti su kitomis komunizmo pavergtomis tautomis, neišskiriant nei rusų disidentų, kurie siekia irgi to pačio tikslo kaip ir mes - išsivaduoti iš komunizmo vergijos.

----- xXx -----

V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O J

M o k i n i ū t ė v ū s u v a ž i a v i m a s

Spalio 22 gausus tėvų būrys susirinko į Vasario 16 gimnaziją susipažinti su jos padėtimi naujiems mokslo metams prasidėjus, ir naujo komiteto rinkti. Po Kuratorijos valdybos pirmininko tėv. Alf. Bernatonio pasveikinimo žodžio gimnazijos direktorius V. Natkevičius, M.A., padarė išsamų pranešimą apie esamą padėtį mokykloje.

Tėvų ir mokytojų pasisakymuose iškelta daug aktualių klausimų. Buvo kalbėta apie mokinių sportą bei jų užėmimą laisvalaikio metu, apie pačių mokinių pareigas, kas liečia tvarką ir švarą bendrabučiuose ir valgykloje. Vieningai pageidauta, kad visi mokiniai sekmadienį eitų į bažnyčią. Kai kurie tėvai pastebėjo, kad berniukų bendrabuty trūks ta jaukumo. Mokytojai pageidavo, kad tėvai skiepytų savo vaikuose tvarkingumo ir pareigingumo įgūdžius, tada visiems būtų lengviau dirbti ir pasiekti norimus rezultatus.

Į naująjį tėvų komitetą išrinkti ir tuoj pat pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Antanas Kairys, vicepirmininkas Jurgis Barasas ir Vincen-ta Pancerienė - atstovė Kuratorijoje.

E v a n g e l i k ū m o k i n i ū e k s k u r s i j a

buvo suruošta ir vadovauta š.m. rugsėjo 25 kun. Frico Skėrio. Pilnas autobusas įvairių klasių mokinių ir jų draugų iš Romuvos išvyko 7 val. Kelionės tikslas - Rothenburg ob der Tauber. Kelias veda pradžioje visiems žinomomis vietovėmis - per Weinheimą/Bergstrasse, per Fürthą ir Michelstadtą, per Odenwaldo miškus ir kalnus, kol pasiekta pirmoji sustojimo vieta Amorbachas. Čia yra garsus buv. benediktinų vienuolynas su barokinio stiliaus bažnyčia ir XVIII šimt. statytais to pačio stiliaus vargonais. Netoli vienuolyno yra ir kita labai graži katalikų bažnyčia (šv. Gangolfo) klasikinio stiliaus.

Iš Amorbacho kelias per Tauberbischofsheimą, Laudą ir Bad Mergentheimą veda į Creglingeną. Apie 2 km nuo miestelio aplankoma Viešpaties Dievo koplyčia. Čia visus stebina genialaus skulptoriaus Tilmano Riemenschneiderio iš medžio išdrožinėtas 11 m aukščio Marijos altoriaus. Tai vienas gražiausių to menininko kūrinių. Bažnytėlė dabar remontuojama, bet turistai įleidžiami.

Po skanių, iš gimnazijos virtuvės gautų užkandžių kelionei, netrukus pasiekiamas ir miestas-muziejus - Rothenburg ob der Tauber. Tai viduramžių tvirtovė, apsupta gynybos siena, kuri vis remontuojama ir kuria patogiai galima apeiti apie miestą. Miestas nuo viduramžių išlikęs toks, koks jis buvo anksčiau, nes nieko neleidžiama keisti. Visur pilna turistų, labai daug užsieniečių. Atrodo, kad jo žmonės tik iš turistų ir gyvena.

Daugelis mūsiškių pasuka į kriminologijos muziejų. Kartais juokas ima, o kartais šiurpulys nukrečia, stebint jo rodinius. Žmonės buvo rafinuočiausiai kankinami ir žudomi už tokius dalykus, kurie šiandien nėra jokie nusikaltimai ir kuriuos sunku įrodyti. Tada pasitenkinimo jausmas apima, kad gyvename XX amž., o ne prieš keletą šimtų metų.

Miesto centre spalvinga turgavietė ir rotušė, apipinta tikromis ar pramanytomis istorijomis. Labai senos ir gražios šv. Jono, šv. Jokūbo

- 14 -

su to pačio T.Riemenschneiderio iš medžio išdrožinėtu ir labai aukštu šv.Kraujo altoriumi, ir kit. Yra ir daugiau matytinų dalykų, bet trejeto valandų per maža viskam apžiūrėti.

Griždami sustojame Langenberge. Čia yra įdomi pilis su muziejumi, o taip pat ir automobilių muziejus, stipriu magnetu traukias ypač automobilistus. Bet laikas bėga ir reikia skubėti namo, dar daug ko gražaus nepamačius. Kai autobusas, išukęs į autostradą, išsitiesia visu greičiu, netrukus pasirodo Romuvos pilies bokštas ir visi žino, kad esame namie. Iki vakarienės dar liko kelios minutės nusiplauti kelionės dulkes ir prakaitą.

Ši iškyla buvo dvi-dešimtoji kun.Fr.Skėrio organizuota Vasario 16 gimnazijos mokinių evangelikų ekskursija.

--- oOo ---

Vasario 16 gimnazijos kuratorijos valdyba ir mokiniai nuoširdžiai dėkoja Vokietijos LB Valdybai už tris padovanotus s v i e d i n i u s.

R e i k a l i n g a s i u v a m o j i m a š i n a

Mergaičių bendrabutis būtų labai dėkingas, jei kas padovanotų jam nebereikalingą, bet dar nesugedusią siuvamąją mašiną.

----- xXx -----

K u l t ū r o s d r a u g i j o s s a v a i t g a l i s

Spalio 28-30 Annabergo pilyje prie Bonnos Lietuvių kultūros draugija suruošė savo antrąjį šiais metais savaitgalį. Tuo renginiu gal labiau negu kitais ji įrodė, jog ši draugija nesudaro kokios nors Lietuvių Bendruomenės apylinkės, kaip buvo pranašauta jai besikuriant. Šį savaitgalį Kultūros draugija prabilo tokiomis temomis, kokių LB apylinkės nenori ar nepajėgia nagrinėti.

Tame savaitgaly buvo pagerbtas Oskaras Milašius, nuo kurio gimimo šiemet sukako 100 metų. Apie šį prancūziškai rašiusį poetą, žymų Lietuvos patriotą, paskaitą skaitė dr. Jonas Grinius. Sustodamas prie svarbesnių Milašiaus gyvenimo tarpsnių ir juos pailiustruodamas jo kūrybos pavyzdžiais, prelegentas ypač pabrėžė poeto nuopelnus, atstant Lietuvos valstybę, kai Lenkija puolė Lietuvą, o Prancūzija lenkų pretenzijas palaikė.

Antra svarbi savaitgalio programos dalis buvo prof.A.Maceinos tema "Asmuo ir istorija". Ji buvo reikalinga tremtinių ir išėivių tautinei sąmonei suaktyvinti. Šitam simpoziumui vadovavo kun.dr.Petras Celiešius, kurį supo būrys jaunų žmonių: K.Ivinskis, R.Šilinytė, Br.Lipšienė, Edv.Dresleris, Rič.Daunoras, A.Lucas, Rič.Tendzegolskis. Smulkiai išnagrinėję asmens santykius su tautine istorija, paveldėta iš tėvų, du simpoziumo dalyviai pabrėžė asmeninį apsisprendimą tautybės atžvilgiu. Pripažįstant jo svarbą, liko nepastebėtas išdavystės momentas, kai atsisakoma iš tėvų paveldėtos istorijos ir mėginama pritapti prie istorijos to krašto, kuriame jaunas žmogus yra gimęs.

Trečia savaitgalio programos dalis buvo pranešimas apie šiandieninę Lietuvos muziką. Apie ją kalbėjo doktorantė Raminta Lampsatytė. Jos disertacijos pagrindinė tema yra Edv.Balsio ir Juliaus Juzeliūno kompozicijos. Šių ir kitų kompozitorių ištraukomis iliustruodama savo paskaitą, R.Lampsatytė pasakė, kad dabartinė Lietuvos muzika gali lygintis su ta garsų kūryba, kuri girdima Londone ir Paryžiuje.

Pagaliau buvo svarstytas klausimas, kuo Lietuvių kult.draugija galėtų prisidėti prie IV PLJ Kongreso, įvyksiančio 1979 Europoje. Pritarta draugijos valdybos siūlymui apmokėti kelionę prof.Tomui Venclovai, dr. A.Štomui arba kitam lietuviui disidentui, jei toks atsirastų Vokietijoje.

Šeštadienio vakaras baigėsi linksma vakarone su dr. B. Šreinfeldienės surengta loterija. Sekmadienį atlaikytos ekumeninės pamaldos.

Baigiant reikia pažymėti, kad prie šio savaitgalio pasisekimo daugiausia pasidarbavo Lietuvos kultūros draugijos energingoji pirmininkė dr. Alina Plechavičiūtė-Veigeliene.

IV PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

IV PLJK ruošos komitetas lapkričio 5 susirinko trečio posėdžio, kuris šį kartą vyko Romuvoje, Vasario 16 gimnazijos patalpose. Dalyvavo: V. Bartusevičius, dr. G. Bauras, V. Damijonaitis, A. Hermanas, K. Ivinskis, S. Kondrataitė, A. Lucas, Kr. Pauliukevičiūtė, R. Šileris, M. Šiušelis, A. Šmitas, R. Valiūnas ir R. Žutautaitė. Neatvyko R. Šreinfeldaitė ir A. Vilčinskas (DBLS atstovas). Jis savo pranešimą atsiuntė raštu, iš kurio paaikškėjo, kad prie Londono jau rezervuotos patalpos kongreso stovyklai 1979 vasarą tikriausiai bus remontuojamos, taip kad ko gero teks ieškoti naujų.

Susirinkusius šeimininkų vardu pasveikino Vokietijos LB Valdybos pirmininkas ir Gimnazijos kuratorijos išdininkas Juozas Sabas, palinkėdamas sėkmingo posėdžio ir žadėdamas visokeriopą pagalbą, ruošiant kongresą. Iš klausius prezidiumo narių ir komisijų pirmininkų pranešimus, svarstyta kongreso eiga ir lėšos.

Sutarta kongresą pradėti 1979 liepos 11 stovykla Anglijoj. Londone liepos 14 būtų iškilmingas atidarymas. Liepos 18-27 delegatai susirinks Altenbergo namuose netoli Kėlno studijų dienų. Liepos 27 visas jaunimas - delegatai ir dalyviai - susirinks Kėnigsteine prie Frankfurto. Čia iki liepos 29 vyks uždarymo iškilmės, kurios susidės iš akademinės dalies, meninių pasirodymų - talentų vakaras, ansamblių ir kt. koncertai - ir banketo. Dalis programos vyktų pačiame Frankfurte, kur pramatytos ir įvairios jaunųjų menininkų parodos. Liepos 29 iškilmės bus baigtos pamaldomis.

Nutarta kongresui numatytas patalpas užsakyti iki š.m. gruodžio 1. Užsakymus nutarta taip padaryti, kad be nuostolių būtų galima dar pakeisti.

Kultūrinės programos komisija pradėjo susirašinėjimus su atskirų kraštų jaunimo sąjungom, ieškodama jaunų menininkų, teiraudamasi dėl ansamblių pakvietimo, jų pasirodymų šalia kongreso įvairiuose miestuose. Konkrečius siūlymus komisija žadėjo pateikti iki 1978 kovo 1.

Ilgai buvo diskutuojama dėl studijinės programos, kurios tikslas studijų komisijos siūlymu taip aptartas:

- Į visuomeninį gyvenimą žengia po II pasaulinio karo subrendę lietuviai. Jų tautinę sąmonę ir vertybių sistemą sąlygoja socialinė, politinė ir kultūrinė patirtis, įgyta jau išėivijoje. Ši patirtis iš esmės skiriasi nuo tos, kuri formavo kartas, augusias Lietuvoje.

Jaunimui yra sunku organiškai įsijungti į jam svetima patirtimi pagrįstą veiklą; pilnas išėivio asmenybės išvystymas reikalauja aktyvaus dalyvavimo dviejose visuomenėse - lietuviškoje ir gyvenamo krašto.

IV Pasaulio Lietuvos jaunimo kongreso tikslas:

NAUJAI PAGRĮSTI IR ĮPRASMINTI JAUNIMO DALYVAVIMĄ IŠĖIVIJOS VEIKLOJE.

M I R U S I E J I

E n d r i u s DIKŠAITIS, VLB Lūbecko apylinkės narys, mirė š.m. rugsėjo 6 Lūbecke. Palaidotas sūnaus Kaspāro gyven. vietoje Brinkume rugsėjo 9. Laidojimo apeigas atliko senj. A. Keleris. Liko našlė Elzbieta, sūnus Kasparas, marti Irena ir kiti giminės. Buvo gimęs 1906.XII.11 Gudelių k., Jurbarko parap., kur gyvendamas vedė ir ūkininkavo. Po karo visą laiką gyveno Lūbecke, kur buvo Lietuvos evang. liuteronų parapijos tarybos narys. Sūnus Kasparas aktyviai reiškiasi LB gyvenime.

- 16 -

Ona KUMFERTIENĖ mirė š.m.rugsėjo 7 Bergisch-Gladbache. Gedulingas šv.mišias aukojo ir laidojimo apeigas lietuviškai atliko tėv.dr.Konst. Gulbinas. Velionė buvo gimusi 1901.V.25 Garliavoje. Į Vokietiją atvyko 1941. Nors palyginti anksti tapusi invalide, giedrią nuotaiką išlaikė iki mirties. Dukterį Reginą leido į Vasario 16 gimnaziją, kurią baigusi ji studijavo mediciną ir tapo gydytoja.

V l a d a s ŠILINSKAS mirė 1977.IX.28 Rotenburge-Wümme. Palaidotas spalio 1 to miesto kapinėse. Buvo gimęs 1900.VII.9 Venskų kaime.

V l a d a s DAMBRAUSKAS, VLB Bad Zwischenahno apylinkės valdybos narys, mirė š.m.rugsėjo 30 Westertedes apskr.ligoninėje. Palaidotas spalio 5 Bad Zwischenahno miesto kapinėse. Laidotuvėmis rūpinosi velionio vaikai: Danutė, Gražina ir Zenonas. Buvo gimęs 1910.VII.4 Vilkavišky. Prieš metus mirė jo žmona Uršulė.

L i u c i j a OPERMANIENĖ (OPPERMANN) mirė š.m. spalio 16 šv.Roko ligoninėje Münster/Westf. Palaidota spalio 20 Waldfriedhof kapinėse Lauheidėj, kur ilsisi prieš pusantrų metų miręs vyras grafas Steponas Opermanas ir daugiau Münsterio lietuvių: Ona Retikienė, mokyt.Ant.Račinskas, St.Valaitis, Ern.Glamas, Balys Žilinskas, Elena Rasalienė. Kai Opermanienė liko našlė, ją rūpestingai globojo kaimynė D.Gottschalk su dukromis. Į laidotuves iš Čikagos buvo atvykusi dukterėčia Irena Šilingienė. Velionė buvo gimusi 1902 gegužės 14 Eisiškėse.

M a r g a r i t a DRUNGILIENĖ-Balandytė, VLB Geesthachto apylinkės narė, mirė š.m. spalio 25 Lauenburge/Elbe. Palaidota lapkričio 1 Lauenburgo kapinėse. Buvo gimusi 1913.X.12 Klaipėdos krašte.

K l e m e n s a s ZAKIS, VLB Miesau apylinkės kontrolierius ir buv. pirmininkas, mirė š.m.spalio 25 širdies smūgio išstiktas savo namuose Miesau l. Laidojimo apeigas spalio 28 Bruchmühlbacho kapinėse atliko kun.Br.Liubinas. Atsisveikinimo žodžius tarė apylinkės sekretorius J. Nevulis ir dr.med.St.Šereika. Laidotuvėse dalyvavo apie 200 lietuvių ir svetimtaucių. Liko jauna našlė Hildė Stanaitytė, buv.Vasario 16 gimnazijos mokinė, dabar medicinos darbuotoja.

Velionis buvo gimęs 1929.V.2 Sudarge. Į Vokietiją atvyko 1944. Mokėsi liet.gimnazijoje, sirgo džiova, o nuo 1957 tarnavo amerikiečių armijos daliny Miesau. Buvo aktyvus bendruomenininkas, nuoširdus tautietis.

XX
 Nepavargstantį "Informacijų" Rėmėją ir aktyvų mūsų Bendruomenės Narių dr. med. S t a s i Š E R E I K Ą , jo mylimai Mamytei Zuzanai Šereikienei, 81 m., š.m. liepos 17 Welland'e (Kanadoj) mirus

ir
 H i l d e Z A K I E N Ė - Stanaitytę, buv. VLB Miesau apylinkės Pirmininę, netekusią mylimo Vyro ir brangaus Draugo Klemensio ZAKIO, nuoširdžiai užjaučia

VOKIETIJOS LB VALDYBA

I N F O R M A C I J O M S l e i s t i a u k o j o :

Dr.med.St.Šereika iš Queidersbacho ir V.Bartusevičius iš Wittlich'o po	100,--DM
Marija Berentienė iš Pinnebergo	60,80 "
Dr.Alina Plechavičiūtė-Veigelienė iš Freudenstadto	46,80 "
Vl.Maleckas iš Mainz'o ir Ign.Visakaitis iš Kostheimo ...	35,-- "
M.Brakienė iš Berlyno, J.Nevulis iš Bruchmühlbacho,	
B.Budreika iš Darmstadto ir Pr.Peteraitis iš Monsheimo po	20,-- "
V.Dubauskas iš Rheinhauseno, J.Ivanauskas iš Nepheno,	
Vladas Žaliukas iš Belmo ir E.Kogelis iš Darmstadto po	10,-- "
Ačiū.	